

68

ZARZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 15 lutego 1988 r.

w sprawie ustalenia i ogłoszenia statutu stowarzyszenia wyższej użyteczności „Związek Inwalidów Wojennych Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej”.

Na podstawie § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 października 1972 r. w sprawie uznania Związku Inwalidów Wojennych Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej za stowarzyszenie wyższej użyteczności (Dz. U. Nr 45, poz. 286) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustala się statut stowarzyszenia wyższej użyteczności „Związek Inwalidów Wojennych Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej”, stanowiący załącznik do zarządzenia.

§ 2. Traci moc zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 31 sierpnia 1983 r. w sprawie ustalenia i ogłoszenia statutu stowarzyszenia wyższej użyteczności „Związek Inwalidów Wojennych Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej” (Monitor Polski Nr 30, poz. 163).

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych: *C. Kiszcza*k

Załącznik do zarządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 lutego 1988 r. (poz. 68)

STATUT ZWIĄZKU INWALIDÓW WOJENNYCH POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

Rozdział 1

Postanowienia ogólne

§ 1. 1. Związek Inwalidów Wojennych Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, zwany dalej „Związkiem”, jest stowarzyszeniem wyższej użyteczności i ma osobowość prawną.

2. Terenem działalności Związku jest obszar Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

3. Siedzibą władz naczelnych Związku jest m.st. Warszawa.

4. Związek ma prawo zakładania ogniw organizacyjnych na zasadach określonych w statucie.

5. Związek może posiadać sztandar oraz używać znaku, odznak i pieczęci według wzorów zatwierdzonych przez właściwe organy administracji państwowej.

6. Związek może posiadać własny organ prasowy, po uzyskaniu zezwolenia właściwego organu administracji państwowej.

7. Związek może być członkiem organizacji krajowych i zagranicznych, których działalność jest pokrewna celom i zadaniom Związku.

Rozdział 2

Cele i środki działania Związku

§ 2. 1. Celem Związku jest:

- 1) reprezentowanie interesów członków Związku wobec władz państwowych, organizacji samorządowych i społecznych,

- 2) społeczne działanie na rzecz utrwalenia pokoju na świecie i umacniania socjalizmu w PRL,
- 3) kultywowanie patriotycznych tradycji walk narodu polskiego o niepodległość, sprawiedliwość społeczną i patriotyczne wychowanie młodzieży.

2. Cele określone w ust. 1 Związek realizuje przez:

- 1) organizowanie i współdziałanie w obchodach rocznic narodowych, dni walk i męczeństwa narodu polskiego,
- 2) udzielanie pomocy członkom Związku w sprawach socjalno-bytowych, poradnictwa prawnego w sprawach rentowych oraz zatrudnienia i alimentowania,
- 3) organizowanie życia kulturalno-oświatowego;
- 4) współdziałanie w rehabilitacji społecznej i zawodowej członków Związku.

3. Związek realizuje swoje zadania współdziałając z organizacjami politycznymi, społecznymi, zawodowymi i spółdzielczymi, Ludowym Wojskiem Polskim, instytucjami państwowymi oraz bratnimi organizacjami krajowymi i zagranicznymi. Związek opiera swoją działalność na społecznej pracy członków.

Rozdział 3

Członkowie, ich prawa i obowiązki

§ 4. 1. Członkami Związku mogą być osoby fizyczne i prawne.

2. Członkowie Związku dzielą się na:

- 1) zwyczajnych,
- 2) nadzwyczajnych,
- 3) honorowych,
- 4) wspierających.

3. Członkiem zwyczajnym Związku może być obywatel polski — żołnierz, więzień obozu koncentracyjnego lub więzienia hitlerowskiego bądź inna osoba, która orzeczeniem komisji do spraw inwalidztwa i zatrudnienia przy Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych (lub poprzednio uprawnionych organów) została uznana za inwalidę w związku z działaniami wojennymi, niezawodową służbą wojskową, pobytem w obozie koncentracyjnym lub więzieniu hitlerowskim, oraz funkcjonariusz Służby Bezpieczeństwa i Milicji Obywatelskiej, którego inwalidztwo pozostaje w związku z walkami o utrwalenie władzy ludowej. Członkiem Związku może być także żołnierz służby zawodowej, który decyzją wojskowej komisji lekarskiej został uznany za inwalidę w związku ze służbą wojskową i ma uprawnienia kombatancie.

4. Członkiem nadzwyczajnym Związku może być obywatel polski: wdowa, wdowiec, sierota (do lat 18 lub 25 w razie studiów), a także sierota — inwalida uprawniony do pobierania renty rodzinnej po inwalidzie bez względu na wiek oraz rodzice po poległych żołnierzach i po zmarłych inwalidach wymienionych w ust. 3.

5. Członkiem honorowym Związku może być osoba fizyczna lub prawna szczególnie zasłużona dla sprawy inwalidów wojennych i wojskowych oraz dla Związku.

6. Członkiem wspierającym może być osoba prawna współdziałająca w udzielaniu pomocy socjalnej członkom Związku.

§ 5. 1. Członków zwyczajnych i nadzwyczajnych przyjmuje właściwy terytorialnie zarząd oddziału Związku. Dowodem przynależności do Związku jest legitymacja członkowska.

2. Godność członka honorowego nadaje Zarząd Główny Związku z własnej inicjatywy bądź na wniosek zarządu wojewódzkiego.

3. Członków wspierających przyjmują, z własnej inicjatywy lub na wniosek zarządu oddziału, zarządy wojewódzkie Związku.

§ 6. Członek zwyczajny Związku ma prawo:

- 1) wybierać i być wybierany do władz Związku,
- 2) składać osobiście ustnie lub na piśmie wyjaśnienia i wnioski w sprawach dotyczących jego osoby i działalności oraz odwoływać się do właściwych władz Związku,
- 3) korzystać ze wszystkich przywilejów, pomocy i innych środków będących w dyspozycji Związku,
- 4) wypowiadać się i zgłaszać wnioski w sprawach dotyczących działalności instancji związkowych,
- 5) nosić odznakę organizacyjną.

§ 7. Członek nadzwyczajny ma prawo:

- 1) uczestniczyć w zebraniach związkowych z głosem doradczym,
- 2) korzystać z pomocy i innych środków będących w dyspozycji Związku.

§ 8. Członek honorowy ma prawo uczestniczyć w zjazdach i zebraniach Związku z głosem doradczym.

§ 9. Do obowiązków członka zwyczajnego i nadzwyczajnego należy:

- 1) przestrzeganie postanowień statutu i uchwał władz Związku oraz zasad współżycia społecznego, a w razie występowania w sprawach spornych — wykorzystywanie uprzednio drogi postępowania wewnątrz-związkowego,
- 2) branie czynnego udziału w pracach dla urzeczywistnienia celów i zadań Związku,

3) uczestniczenie w zebraniach członkowskich i regularne opłacanie składek we właściwym terytorialnie ogniwiu organizacyjnym Związku.

§ 10. Przynależność do Związku ustaje w razie:

- 1) dobrowolnego wystąpienia na podstawie wniosku zgłoszonego do zarządu oddziału przez członka,
- 2) skreślenia z listy członków Związku przez zarząd oddziału z powodu zalegania z opłatą składek członkowskich za okres 6 miesięcy, po dwukrotnym piśmennym upomnieniu przez właściwy zarząd oddziału; drugie upomnienie powinno być wysłane za dowodem doręczenia,
- 3) skreślenia z listy członków w związku z prawomocnym orzeczeniem sądu koleżeńskiego o wykluczeniu,
- 4) skreślenia przez prezydium zarządu wojewódzkiego po stwierdzeniu braku podstaw przynależności do Związku,
- 5) śmierci członka.

Rozdział 4

Władze i struktura organizacyjna Związku

§ 11. Władzami naczelnymi Związku są:

- 1) Krajowy Zjazd Delegatów,
- 2) Zarząd Główny,
- 3) Główna Komisja Rewizyjna,
- 4) Główny Sąd Koleżeński.

§ 12. 1. Władzami wojewódzkimi Związku są:

- 1) wojewódzki zjazd delegatów,
- 2) zarząd wojewódzki,
- 3) wojewódzka komisja rewizyjna,
- 4) wojewódzki sąd koleżeński.

2. W przypadkach uzasadnionych szczególnym interesem Związku mogą być tworzone ogniwami okręgowymi. Ogniwami okręgowymi mogą obejmować swoim zasięgiem obszar działania kilku województw. Postanowienia dotyczące ogniw wojewódzkich stosuje się do ogniw okręgowych.

§ 13. 1. Ogniwami podstawowymi Związku są oddziały: gminne, miejskie, miejsko-gminne i dzielnicowe.

2. Władzami oddziału są:

- 1) walne zebranie członków oddziału,
- 2) zarząd oddziału,
- 3) komisja rewizyjna oddziału.

3. W szczególnych przypadkach mogą być tworzone ogniwami rejonowymi. Ogniwami rejonowymi mogą obejmować swoim zasięgiem działania obszar kilku gmin, miast oraz dzielnic. Postanowienia dotyczące ogniw podstawowych stosuje się do ogniw rejonowych.

4. W razie braku warunków do istnienia na obszarze województwa ogniw stopnia podstawowego i rejonowego, funkcję ich przejmuje ogniwo wojewódzkie.

Rozdział 5

Krajowy Zjazd Delegatów

§ 14. 1. Krajowy Zjazd Delegatów jest najwyższą władzą Związku.

2. Do Krajowego Zjazdu Delegatów należy:

- 1) ustalanie kierunku i programu działania Związku,
- 2) ocena działalności i zatwierdzanie sprawozdań Zarządu Głównego, Głównej Komisji Rewizyjnej i Głównego Sądu Koleżeńskiego za okres kadencji,

- 3) udzielanie absolutorium ustępującemu Zarządowi Głównemu,
- 4) uchwalanie projektów statutu Związku oraz jego zmian,
- 5) wybór Zarządu Głównego w liczbie od 60 do 70 członków i 33 zastępców,
- 6) wybór Głównej Komisji Rewizyjnej w liczbie do 11 członków i 5 zastępców,
- 7) wybór Głównego Sądu Koleżeńskiego w liczbie 16 członków i 5 zastępców,
- 8) rozpatrywanie wniosków władz naczelných Związku, zarządów wojewódzkich oraz wniosków zgłoszonych przez delegatów na Krajowy Zjazd Delegatów,
- 9) podejmowanie uchwał w sprawie rozwiązania Związku i przeznaczenia jego majątku.

§ 15. 1. Uchwały Krajowego Zjazdu Delegatów podejmowane są zwykłą większością głosów w obecności co najmniej 1/2 ogólnej liczby wybranych delegatów.

2. Uchwała w sprawie rozwiązania Związku wymaga 3/4 liczby głosów w obecności co najmniej 2/3 ogólnej liczby delegatów.

3. Głosowanie jest tajne. Na żądanie większości obecnych delegatów głosowanie jest jawne. W razie równej liczby głosów decyduje głos przewodniczącego obrad.

§ 16. 1. Krajowy Zjazd Delegatów odbywa się raz na 5 lat i zwoływany jest przez Zarząd Główny Związku.

2. Zawiadomienia o terminie, miejscu i porządku obrad Zjazdu powinny być wysłane co najmniej na 14 dni przed terminem Zjazdu.

§ 17. 1. Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Delegatów może odbyć się w każdym czasie i jest zwoływany przez Zarząd Główny z własnej inicjatywy, na wniosek Głównej Komisji Rewizyjnej, na żądanie co najmniej połowy delegatów — uczestników ostatniego Zjazdu oraz na żądanie co najmniej 1/3 liczby ogniw wojewódzkich, jeżeli podejmą odpowiednie uchwały na swoich zjazdach.

2. Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Delegatów powinien być zwołany najpóźniej w terminie 3 miesięcy od daty zgłoszenia żądania lub wniosku.

§ 18. 1. W Krajowym Zjeździe Delegatów udział biorą:

- 1) z głosem decydującym — delegaci wybrani na zjazdach wojewódzkich,
- 2) z głosem doradczym — członkowie władz naczelných oraz inni członkowie Związku, zaproszeni do udziału w Zjeździe, jeżeli nie są delegatami.

2. Zasady wyboru delegatów na Krajowy Zjazd Delegatów i wojewódzkie zjazdy delegatów określa regulamin uchwalony przez Zarząd Główny Związku, zapewniający demokratyczny wybór delegatów.

3. Delegaci wybrani na Krajowy Zjazd Delegatów zachowują ważność swoich mandatów do czasu nowych wyborów.

Zarząd Główny

§ 19. 1. Zarząd Główny jest najwyższą władzą Związku w okresie między zjazdami.

2. W skład Zarządu Głównego wchodzi delegaci wybrani przez Krajowy Zjazd Delegatów.

3. W posiedzeniach Zarządu Głównego mogą brać udział z głosem doradczym przedstawiciele Ministerstwa Obrony Narodowej i innych współpracujących ze Związ-

kiem naczelných i centralnych organów administracji państwowej.

4. Zastępcy członków wchodzi w skład Zarządu Głównego na podstawie jego uchwały w razie:

- 1) śmierci członka Zarządu Głównego,
- 2) innych okoliczności trwale uniemożliwiających członkowi Zarządu Głównego udział w pracach Zarządu.

5. Posiedzenia Zarządu Głównego zwoływane są przez Prezydium Zarządu Głównego. Posiedzenia zwoływane są w miarę potrzeby, co najmniej raz w roku.

6. W posiedzeniach Zarządu Głównego uczestniczą z głosem doradczym delegowani członkowie Głównej Komisji Rewizyjnej, Głównego Sądu Koleżeńskiego oraz zaproszeni prezesi zarządów wojewódzkich, nie będący członkami Zarządu Głównego.

7. Głosowanie na posiedzeniach Zarządu Głównego jest tajne bądź jawne, stosownie do decyzji większości członków Zarządu Głównego. W razie równej liczby głosów w głosowaniu jawnym, decyduje głos przewodniczącego zebrania.

8. Do ważności uchwał niezbędna jest obecność co najmniej 2/3 ogólnej liczby członków Zarządu Głównego.

§ 20. Do Zarządu Głównego należy:

- 1) realizowanie uchwał Krajowego Zjazdu Delegatów, czuwanie nad przestrzeganiem postanowień statutu Związku oraz wydawanie wytycznych w zakresie jego stosowania,
- 2) kierowanie działalnością Związku,
- 3) wybór spośród członków Zarządu Głównego Prezydium w składzie: prezes Związku, 3 wiceprezesów, sekretarz generalny, zastępca sekretarza generalnego oraz 10—12 członków,
- 4) wybór i zawieszanie w czynnościach rzecznika oskarżenia i 2 jego zastępców, na wniosek Głównego Sądu Koleżeńskiego,
- 5) zawieszanie w czynnościach członków Zarządu Głównego, na wniosek Głównego Sądu Koleżeńskiego lub Głównej Komisji Rewizyjnej, na okres do 6 miesięcy,
- 6) kierowanie do rzecznika oskarżenia spraw członków Zarządu Głównego naruszających postanowienia statutu i zasady współżycia społecznego,
- 7) powoływanie spośród członków Zarządu i aktywu Związku komisji problemowych,
- 8) udzielanie pomocy socjalnej członkom Związku,
- 9) zatwierdzanie budżetu Związku,
- 10) ustalanie wysokości wpisowego i składek członkowskich,
- 11) gospodarowanie majątkiem Związku,
- 12) decydowanie w sprawach zakładania i likwidacji ogniw wojewódzkich i okręgowych Związku,
- 13) nadzorowanie działalności organizacyjnej i finansowej zarządów wojewódzkich,
- 14) zawieszanie w czynnościach zarządów wojewódzkich, jeżeli działalność ich jest sprzeczna z postanowieniami statutu Związku bądź narusza zasady współżycia społecznego; w razie zawieszenia, Zarząd Główny powołuje zarząd tymczasowy, który pełni swoje funkcje do czasu wyboru przez wojewódzki zjazd delegatów nowego zarządu,
- 15) ustalanie wzorów sztandarów, pieczęci, legitymacji, medali pamiątkowych, odznak, znaczków członkowskich oraz tablic związkowych,

- 16) nadawanie godności członka honorowego z własnej inicjatywy bądź na wniosek zarządu wojewódzkiego zgodnie z ustalonym regulaminem,
- 17) inicjowanie i opiniowanie aktów prawnych wydawanych przez poszczególne resorty w sprawach dotyczących inwalidów wojennych i przekazywanie tych opinii właściwym resortom.

§ 21. 1. Prezydium Zarządu Głównego działa w imieniu Zarządu Głównego w okresie między jego posiedzeniami, reprezentuje Związek na zewnątrz oraz spełnia funkcje określone w § 20, z wyłączeniem pkt 3 i 9, a ponadto ustala terminy wojewódzkich zjazdów delegatów, uchyla uchwały zarządów wojewódzkich, które są sprzeczne z przepisami prawa, postanowieniami statutu lub uchwałami władz Związku, oraz rozpatruje odwołania w sprawach dotyczących odmowy przyjęcia na członka Związku lub skreślenia z listy członków.

2. Posiedzenia Prezydium Zarządu Głównego odbywają się w miarę potrzeby, co najmniej 5 razy w roku.

3. Posiedzenia Prezydium Zarządu Głównego zwoływane są przez prezesa, jego zastępcę bądź sekretarza generalnego.

4. Uchwały Prezydium podejmowane są zwykłą większością głosów. W razie równej liczby głosów decyduje głos przewodniczącego obrad.

5. Prezydium składa Zarządowi Głównemu sprawozdanie za okres swojej działalności między posiedzeniami Zarządu Głównego.

6. W posiedzeniach Prezydium mogą brać udział z głosem doradczym przedstawiciele Ministerstwa Obrony Narodowej i innych współpracujących ze Związkiem naczelnych i centralnych organów administracji państwowej.

Rozdział 6

Wojewódzki zjazd delegatów

§ 22. 1. Wojewódzki zjazd delegatów jest najwyższą władzą Związku na obszarze województwa.

2. Do wojewódzkiego zjazdu delegatów należy:

- 1) ocena działalności i zatwierdzanie sprawozdań zarządu wojewódzkiego, wojewódzkiej komisji rewizyjnej i wojewódzkiego sądu koleżeńskiego,
- 2) udzielanie absolutorium ustępującemu zarządowi wojewódzkiemu,
- 3) rozpatrywanie wniosków i dezyderatów władz wojewódzkich i zarządów oddziałów oraz podejmowanie uchwał w sprawach zgłaszanych wniosków,
- 4) wybór zarządu wojewódzkiego w liczbie 7—15 członków oraz 5—7 zastępców,
- 5) wybór wojewódzkiej komisji rewizyjnej w liczbie 4—7 członków oraz 3—5 zastępców,
- 6) wybór wojewódzkiego sądu koleżeńskiego w liczbie 5—10 członków oraz 3—5 zastępców,
- 7) wybór delegatów na Krajowy Zjazd Delegatów w liczbie ustalonej regulaminem wyborczym przez Zarząd Główny proporcjonalnie do liczby członków zwyczajnych.

§ 23. 1. Wojewódzki zjazd delegatów odbywa się raz na 5 lat i jest zwoływany przez zarząd wojewódzki.

2. Zawiadomienia o terminie, miejscu i porządku obrad powinny być wysłane delegatom co najmniej na 14 dni przed terminem zjazdu.

§ 24. 1. Nadzwyczajny wojewódzki zjazd delegatów może odbyć się w każdym czasie i jest zwoływany przez zarząd wojewódzki z własnej inicjatywy lub na wniosek Zarządu Głównego, wojewódzkiej komisji rewizyjnej, na żądanie co najmniej połowy liczby delegatów — uczestników ostatniego zjazdu oraz na żądanie co najmniej 1/3 ogólnej liczby oddziałów ogniwa wojewódzkiego, które na walnych zebraniach powzięły takie uchwały.

2. Nadzwyczajny wojewódzki zjazd delegatów powinien być zwołany najpóźniej w terminie dwóch miesięcy od daty zgłoszenia żądania lub wniosku.

§ 25. W wojewódzkim zjeździe delegatów biorą udział:

- 1) z głosem decydującym — delegaci wybrani na walnych zebraniach oddziałów,
- 2) z głosem doradczym — członkowie władz naczelnych i władz wojewódzkich oraz inni członkowie Związku zaproszeni do udziału w zjeździe, jeżeli nie są delegatami.

§ 26. 1. Uchwały wojewódzkiego zjazdu delegatów podejmowane są zwykłą większością głosów w obecności co najmniej 1/2 ogólnej liczby wybranych delegatów.

2. Głosowanie jest tajne. Na żądanie większości obecnych delegatów głosowanie jest jawne. W razie równej liczby głosów decyduje głos przewodniczącego obrad.

Zarząd wojewódzki

§ 27. 1. W skład zarządu wojewódzkiego wchodzi delegaci wybrani przez wojewódzki zjazd delegatów.

2. W posiedzeniach zarządu wojewódzkiego mogą brać udział z głosem doradczym przedstawiciele resortu obrony narodowej i innych instytucji współpracujących ze Związkiem.

3. Posiedzenia zarządu wojewódzkiego zwoływane są przez prezydium zarządu wojewódzkiego. Posiedzenia odbywają się w miarę potrzeby, co najmniej 4 razy w roku.

4. Zastępcy członków wchodzi w skład zarządu wojewódzkiego na podstawie jego uchwały w razie:

- 1) śmierci członka zarządu wojewódzkiego,
- 2) innych okoliczności trwale uniemożliwiających członkowi zarządu wojewódzkiego udział w pracach zarządu.

5. W posiedzeniach zarządu wojewódzkiego uczestniczą z głosem doradczym: przewodniczący wojewódzkiej komisji rewizyjnej, przewodniczący wojewódzkiego sądu koleżeńskiego oraz zaproszeni prezesi zarządów oddziałów, nie będący członkami zarządu wojewódzkiego.

6. Głosowanie na posiedzeniach zarządu wojewódzkiego jest tajne bądź jawne stosownie do decyzji większości członków zarządu wojewódzkiego. W razie równej liczby głosów w głosowaniu jawnym decyduje głos przewodniczącego zebrania.

7. Do ważności uchwał niezbędna jest obecność co najmniej 2/3 ogólnej liczby członków zarządu wojewódzkiego.

8. Do zarządu wojewódzkiego należy:

- 1) kierowanie działalnością Związku na obszarze województwa,
- 2) wykonywanie uchwał Krajowego Zjazdu Delegatów i wojewódzkiego zjazdu delegatów oraz uchwał i wytycznych Zarządu Głównego,

- 3) wybór spośród członków zarządu wojewódzkiego prezydium w składzie: prezes, 3 wiceprezesów, sekretarz i zastępca sekretarza,
- 4) wybór i zawieszanie w czynnościach rzecznika oskarżenia i 2 jego zastępców na wniosek wojewódzkiego sądu koleżeńskiego,
- 5) opracowywanie planów działania zarządu, preliminarzy budżetowych, sprawozdań i wniosków,
- 6) badanie i zatwierdzanie planów działania, budżetów i bilansów zarządów oddziałów;
- 7) nadzorowanie całokształtu działalności oddziałów,
- 8) zakładanie i likwidowanie oddziałów w uzgodnieniu z Zarządem Głównym,
- 9) zarządzanie majątkiem Związku — w granicach określonych przez Zarząd Główny,
- 10) udzielanie pomocy członkom Związku,
- 11) powoływanie komisji problemowych,
- 12) zawieszanie w czynnościach zarządów oddziałów lub poszczególnych ich członków, jeśli ich działalność jest sprzeczna z postanowieniami statutu Związku; w razie zawieszenia lub rezygnacji z pełnienia funkcji zarządu oddziału, zarząd wojewódzki powołuje tymczasowy zarząd, który pełni swoje funkcje do czasu powołania przez walne zebranie członków oddziału nowego zarządu,
- 13) rozpatrywanie skarg i odwołań członków oddziałów od decyzji zarządów oddziałów, podjętych w stosunku do tych członków,
- 14) kierowanie do rzecznika oskarżenia spraw członków zarządu wojewódzkiego naruszających postanowienia statutu i zasady współżycia społecznego,
- 15) zawieszanie w czynnościach członków zarządu wojewódzkiego na wniosek wojewódzkiego sądu koleżeńskiego lub wojewódzkiej komisji rewizyjnej na okres do 6 miesięcy,
- 16) inicjowanie i opiniowanie aktów prawnych, wydawanych przez terenowe organy władzy i administracji państwowej o właściwości ogólnej stopnia wojewódzkiego, w sprawach dotyczących inwalidów wojennych i wojskowych i przekazywanie tych opinii właściwym wojewodom (prezydentom).

§ 28. 1. Prezydium zarządu wojewódzkiego działa w imieniu zarządu wojewódzkiego w okresie między jego posiedzeniami oraz spełnia funkcje określone w § 27 statutu, z wyłączeniem ust. 8 pkt 3, 4, 6, 8, 12 i 15.

2. Posiedzenia prezydium zarządu wojewódzkiego odbywają się w miarę potrzeby, co najmniej 10 razy w roku.

3. Prezydium składa zarządowi wojewódzkiemu sprawozdanie za okres swojej działalności między posiedzeniami zarządu wojewódzkiego.

Rozdział 7

Walne zebranie członków oddziału

§ 29. 1. Walne zebranie członków oddziału jest najwyższą władzą Związku na obszarze działania oddziału.

2. Do walnego zebrania członków oddziału należy:

- 1) ocena działalności i sprawozdań zarządu oraz komisji rewizyjnej oddziału za okres kadencji,
- 2) udzielanie absolutorium ustępującemu zarządowi oddziału,
- 3) wybór zarządu oddziału w liczbie 5 do 15 członków i 3 do 7 zastępców,

4) wybór komisji rewizyjnej w liczbie 3 do 7 członków i 2 do 3 zastępców,

5) wybór delegatów na wojewódzki zjazd delegatów w liczbie ustalonej regulaminem wyborczym uchwalonym przez Zarząd Główny proporcjonalnie do liczby członków zwyczajnych. Delegaci na zjazd zachowują ważność swoich mandatów do czasu nowych wyborów.

§ 30. 1. W walnym zebraniu członków oddziału biorą udział wszyscy członkowie Związku z obszaru działania oddziału.

2. Uchwały walnego zebrania oddziału podejmowane są zwykłą większością głosów w obecności co najmniej 1/2 ogólnej liczby członków zwyczajnych oddziału.

3. W razie braku wymaganej liczby członków, walne zebranie członków oddziału odbywa się w drugim terminie bez względu na liczbę obecnych członków. Uchwały takiego zebrania podejmowane są zwykłą większością głosów i są prawomocne, niezależnie od liczby osób głosujących.

4. Głosowanie jest tajne. Na żądanie większości obecnych na zebraniu członków głosowanie jest jawne. W razie równej liczby głosów decyduje głos przewodniczącego zebrania.

§ 31. 1. Walne zebranie członków oddziału odbywa się raz na 5 lat i jest zwoływane przez zarząd oddziału.

2. Zawiadomienia o terminie, miejscu i porządku obrad powinny być doręczone członkom co najmniej na 7 dni przed terminem zebrania.

3. W razie uchylenia się zarządu oddziału od zwołania w określonym czasie walnego zebrania członków oddziału, zebranie takie może zwołać zarząd wojewódzki.

§ 32. 1. Nadzwyczajne walne zebranie członków oddziału może odbyć się w każdym czasie i jest zwoływane przez zarząd oddziału z własnej inicjatywy, na wniosek zarządu wojewódzkiego, komisji rewizyjnej oddziału oraz na żądanie co najmniej 1/3 ogólnej liczby członków oddziału.

2. Nadzwyczajne walne zebranie członków oddziału powinno być zwołane najpóźniej w terminie jednego miesiąca od daty zgłoszenia żądania lub wniosku.

Zarząd oddziału

§ 33. 1. Zarząd oddziału składa się z członków wybranych przez walne zebranie członków oddziału.

2. W posiedzeniach zarządu oddziału bierze udział z głosem doradczym przewodniczący komisji rewizyjnej oddziału oraz mogą w nich uczestniczyć przedstawiciele wojewódzkiego sztabu wojskowego lub jednostki wojskowej.

3. Zastępcy członków wchodzi w skład zarządu oddziału na podstawie jego uchwały w razie:

- 1) śmierci członka zarządu oddziału,
- 2) innych okoliczności trwale uniemożliwiających członkowi zarządu oddziału branie udziału w pracach zarządu.

4. Głosowanie na posiedzeniach zarządu oddziału jest tajne bądź jawne, stosownie do decyzji większości członków zarządu oddziału. W razie równej liczby głosów w głosowaniu jawnym decyduje głos przewodniczącego zebrania.

5. Do ważności uchwał niezbędna jest obecność co najmniej 2/3 ogólnej liczby członków zarządu oddziału.

6. Do zarządu oddziału należy:

- 1) kierowanie sprawami i działalnością oddziału,
- 2) realizowanie uchwał walnego zebrania oraz uchwał i wytycznych władz wyższych Związku,
- 3) wybór spośród członków zarządu oddziału prezydium w składzie: prezes, 1—3 wiceprezesów, sekretarz, zastępca sekretarza i skarbnik,
- 4) opracowywanie preliminarzy budżetowych, planów działania oddziału, wniosków i sprawozdań,
- 5) gospodarowanie w ramach posiadanego budżetu środkami finansowymi oraz zarządzanie majątkiem oddziału,
- 6) udzielanie pomocy członkom Związku,
- 7) kierowanie do rzecznika oskarżenia spraw członków oddziału naruszających postanowienia określone w statucie i zasady współzycia społecznego,
- 8) skreślanie z listy członków Związku w wypadkach określonych w § 10,
- 9) powoływanie komisji problemowych oddziału.

§ 34. Prezydium zarządu oddziału działa w imieniu zarządu oddziału w okresie między posiedzeniami zarządu oraz spełnia funkcje określone w § 33, z wyłączeniem ust. 6 pkt 3 i 8.

§ 35. Posiedzenia zarządu oddziału i prezydium zarządu oddziału są zwoływane przez prezesa, a w razie jego nieobecności — przez upoważnionego członka prezydium. Posiedzenia zarządu oddziału powinny odbywać się co najmniej 10 razy w roku.

§ 36. Zarządy oddziałów powinny co najmniej raz w roku zwoływać zebrania informacyjne członków w celu złożenia sprawozdania z działalności zarządu i poinformowania o sprawach bieżących. Zarząd oddziału może odstąpić od zwołania zebrania informacyjnego oddziału w roku, w którym odbywa się walne zebranie członków oddziału.

Rozdział 8

Komisje rewizyjne

§ 37. 1. Komisja rewizyjna wybiera spośród członków komisji przewodniczącego, zastępcę przewodniczącego, sekretarza i zastępcę sekretarza.

2. Posiedzenia komisji rewizyjnej są zwoływane przez przewodniczącego, a w razie jego nieobecności — przez zastępcę.

3. Do ważności uchwał komisji rewizyjnej konieczna jest obecność większości członków komisji, w tym przewodniczącego lub zastępcy.

4. Członek komisji rewizyjnej może być zawieszony w czynnościach orzeczeniem właściwego sądu koleżeńskiego za:

- 1) niespełnianie lub niedopełnianie swoich obowiązków regulaminowych,
- 2) naruszanie postanowień statutu i zasad współzycia społecznego;

— wniosek o zawieszenie podejmuje większość członków danej komisji rewizyjnej bądź komisji rewizyjnej wyższego szczebla.

5. Członek komisji rewizyjnej nie może być równocześnie wybrany do innych władz tego samego szczebla i nie może być pracownikiem etatowym Związku.

§ 38. Do komisji rewizyjnej należy w szczególności:

- 1) przeprowadzanie kontroli działalności statutowej, gospodarki, ksiąg, dokumentów i kasy zarządu,
- 2) sprawdzanie rocznych bilansów i sprawozdań zarządu,

- 3) dokonywanie kontroli terminowości i sposobu wykonywania zarządzeń władz zwierzchnich,
- 4) składanie na zjazdach lub walnych zebraniach sprawozdań z działalności za okres ubiegły,
- 5) przedstawianie zarządom umotywowanych na piśmie wniosków o zwołanie nadzwyczajnych zjazdów lub walnych zebrań,
- 6) zgłaszanie na zjazdach i walnych zebraniach wniosków o udzielenie absolutorium ustępującemu zarządowi,
- 7) przedstawianie wniosków o zawieszenie w czynnościach zarządów lub poszczególnych ich członków w razie stwierdzenia działalności sprzecznej z przepisami prawa lub postanowieniami statutu.

§ 39. Przewodniczący komisji rewizyjnej lub upoważniony jego zastępca ma prawo udziału z głosem doradczym w posiedzeniach zarządu.

§ 40. Posiedzenia komisji rewizyjnej odbywają się co najmniej raz na kwartał, a w oddziałach — co najmniej dwa razy w roku.

§ 41. 1. Główna Komisja Rewizyjna nadzoruje całość działalności statutowej Związku i wszystkich komisji rewizyjnych poszczególnych ogniw.

2. Wojewódzkie komisje rewizyjne nadzorują działalność statutową swojego zarządu macierzystego, a ponadto działalność komisji rewizyjnych stopnia podstawowego.

3. Tryb i zakres działania komisji rewizyjnych określa regulamin uchwalony przez Główną Komisję Rewizyjną.

Rozdział 9

Sądy koleżeńskie

§ 42. Sądy koleżeńskie rozpoznają sprawy o nieetyczne postępowanie członków i sprawy o nieprzestrzeganie przez członków postanowień statutu oraz wytycznych władz Związku.

§ 43. 1. Członkowie sądów koleżeńskich wybierają spośród siebie przewodniczącego, dwóch zastępców i sekretarza.

2. Członek sądu koleżeńskiego naruszający zasady, o których mowa w § 42, podlega zawieszeniu w czynnościach przez sąd wyższej instancji na wniosek większości składu wnioskującego.

§ 44. 1. Sądy koleżeńskie wszczynają postępowanie w sprawach wniesionych przez rzecznika oskarżenia z urzędu lub na wniosek. Główny Sąd Koleżeński jako sąd I instancji rozpatruje w składzie trzyosobowym sprawy członków władz naczelnych i władz wojewódzkich, a jako sąd II instancji — również w składzie trzyosobowym — odwołania od orzeczeń wojewódzkich sądów koleżeńskich. Odwołania od orzeczeń Głównego Sądu Koleżeńskiego jako sądu I instancji sąd ten rozpatruje w składzie pięciosobowym. Sprawy członków oddziałów rozpatruje w I instancji wojewódzki sąd koleżeński w składzie trzyosobowym. Od orzeczenia sądu koleżeńskiego, wydanego w I instancji, przysługuje stronom w terminie 14 dni od daty otrzymania odpisu orzeczenia z uzasadnieniem odwołanie do sądu koleżeńskiego II instancji, który rozstrzyga ostatecznie.

2. Sądy koleżeńskie wymierzają następujące kary:

- 1) upomnienia,
- 2) nagany,

- 3) zawieszenia w prawach członkowskich na czas określony,
- 4) wykluczenia ze Związku.

3. Członek sądu koleżeńkiego nie może być równocześnie wybrany do innych władz tego samego szczebla i nie może być pracownikiem Związku. Dotyczy to odpowiednio rzecznika oskarżenia.

4. Tryb postępowania przed sądami koleżeńskimi ustala regulamin wydany przez Główny Sąd Koleżeński.

5. Zasady działania rzecznika oskarżenia ustala w formie regulaminu Zarząd Główny Związku.

Rozdział 10

Fundusze i majątek Związku

§ 45. Na fundusze Związku składają się:

- 1) wpisowe i składki członków

- 2) dochody ze zbiórek i imprez,
- 3) darowizny i zapisy,
- 4) dotacje,
- 5) dochody z nieruchomości własnych i użytkowanych przez Związek,
- 6) inne wpływy.

§ 46. 1. Umowy, pełnomocnictwa oraz wszelkie oświadczenia woli, które pociągają za sobą zobowiązania pieniężne lub zmiany majątku Związku, wymagają dla swojej ważności podpisu dwóch członków prezydium Zarządu Głównego oraz głównego księgowego.

2. Władze terenowe Związku mogą rozporządzać środkami majątkowymi Związku w granicach udzielonego im upoważnienia przez Prezydium Zarządu Głównego.

§ 47. W razie likwidacji Związku uchwała Krajowego Zjazdu Delegatów określa, na jakie cele ma być przeznaczony majątek Związku.